

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4 50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Politikai heti szemle.

Debrecen, augusztus 27.

A múlt vasárnap Szegeden tartott agitációs nagygyűlés az első volt most a nyári szünet után az önálló bankért folytatott küzdelemnek, amelyet ismét teljesebben tovább a függetlenségi párt. A nyári szünet, a politikában beállott vakáció sok találgatásra adott alkalmat és pozitívumok hiányában a merész röptű fantázia különböző kombinációkat kergetett, hogy a kánikulában döbbenetes szenzációkkal szórakoztassa a jámbor és hirre éhes közönséget. A szenzáció legteteje volt az, hogy a politikai kulisszák mögött sötétlelőkü fondorlatok folynak és Apponyi meg Kossuth összeküzdtek, hogy a nemzet háta meggett elárulják a — nemzetet. Az önálló bank vezérharcosairól is sokan — vérmesebb képzelő tehetséggel megáldottak — tudni vélik, hogy csufosan leszerelték és hitvány konkórt beadták a derekukat.

Ezeket a sületlen találgatásokat magától értetődőleg senki sem vette komolyan. Mégis, aki talán megingott volna a küzdelem komolyságába vetett hitében és bizalmában, annak kellő megnyugtatóssal szolgált a szegedi nagygyűlés, ahol a

függetlenségi pártnak számos tagja jelenlétében az egész alföld népe — mondhatni — rendületlen szilárd-sággal foglalt állást az önálló bank felállítására mellett és bátor, erélyes hangon követelte, hogy az önálló bankot 1911-ben, az önálló vámtérületet pedig 1917-ben multhatatlanul felállítsák. Ez a lelkes, teljesen egyhangú, komoly és mégis elszánt állásfoglalás mindenkit meggyőzhetett arról — aki talán kételkedett volna benne — hogy ha a küzdelem ereje és intenzivitása egy percére sem lankadt és a nemzet óriási többsége a győzelembe vetett szilárd hitel, reménységgel vijja tovább a harcot.

De a szegedi nagygyűlés kapcsán egy sajnálatra méltó jelenséget kell leszögeznünk. Amíg az ország népe rendületlen odaadással és elszántsággal sorakozik az önálló bankért küzdők táborában, addig az ország intelligenciájának egy része bizonyos közönyös nembánomsággal, bizalmatlansággal és részvétlenséggel nézi ezt a hatalmas küzdelmet. Valami fásultság ül meg a kedélyeket és kishitű csüggedéssel állanak félre, ahelyett, hogy ők is tömörüljenek a kibontott zászló alá. Lélektanilag érthető ez a kishitűség. Ausztria a maga tulsúlyával, erejével

mindig győzedelmeskedett velünk szemben. Nehéz, nagy harcokban tudunk mindig csak valami keveset kicsikarni. De ma a helyzet mégis másként áll. A küzdelemnek élén nálunk a nemzet vezérei állanak most, akik egyúttal a korona tanácsadói is és a függetlenségi párt mai hadállásában nem egy törpe kisebbség, hanem impozáns többség, amely jelenleg a leg-hatalmasabb politikai faktor ebben az országban és amely nélkül egy lépést sem lehet előre tenni. Aztán meg a bankküzdelemben nem jogok kivívásáról van szó, nem ugynevezett vívmányok kicsikarásáról, hanem törvényben gyökeredző jogunk érvényesítéséről, amelyre nézve szabad kezet nyertünk, amelyért pénzben is megfizettünk. A katonai kérdésekben a király felségjogára hivatkozott. Az önálló bank kérdésében a mi részünkön van a törvényes jog, amelyet számtalanszor elismertek és hangsúlyoztak.

A bankküzdelemben nem hiu reménység kecsgetet minket. Annál is inkább érvényesíthetjük jogunkat, mert ehhez Ausztriának semmi hozzászólása sincs és a bankszabadság lejárataival okvetlenül fel kell állítani az önálló bankot, ha csak nem akarunk teljes pénzügyi anar-

A mese vége.

Odakünn az öreg honvédek házában reggeltől estéig szól a mese.

Az öreg hősök, akik annyi sok vitézi cselekedetet vittek véghez akkor, midőn még nem volt fehér a szakálluk, most már csak mesélgetnek. Hősi tetteket, vakmerő harcokat, bátor támadásokat nem követnek el. Nyáron a kert fái alatt, télen a kályha lángja mellett üldögélnek és beszélnek arról, ami velük megtörtént akkor, mikor még fiatalok voltak és a szabadságharc égzengésében tanulták meg szeretni a hazát.

Mindegyikkel sok minden dolog történt meg, amely érdemes az elmesélésre. Am Farudi Ferencel senki sem vetélkedhetik az öreg honvédek házában. A legtöbb mesét ő mondja, a legtöbb kaland vele történt. Alig volt csata, amelyet ne ismerne. De olyan vitéz honvéd sem volt, akivel barátságban ne állott volna. Farudi Ferencé ujságíró volt a szabadságharcban. Még pedig hadi-tudósító, aki az ujságban leírta azokat a csatákat és ütközeteket, amelyeket látott. Egyik seregtől a másikhoz utazott. Mindig azt a honvéd-sereget kereste fel, amely tűzvonalban állott. Ahol az ágyu dörgött és a honvédek rohamra mentek, Farudi Ferencé is ott járt mindenütt

a jegyzőkönyvecskéjével. Az ágyugolyók bugva repültek a csatamező felett, a kiömlő vér pirosra festette a földet.

A haldoklók és elesettek halomban heverték, amikor Farudi Ferencé elővette cezuráját, papirosát és beszámolt a csatáról a külföldi ujságoknak.

Az angol egyetemről sietett haza, amikor a haza hívta a fiait és Angliába menekült, midőn az ellenség letiporta a magyar szabadságot. Olomgolyóval, hönérköttel fízettek azoknak, akik fegyvert fogtak hazájukért.

Nagyon öreg ember lett Farudi Ferencé, amikor ismét viszontlátta hazáját. Gyalogosan vándorolt végig külföldi országokon és hosszú hónapok multak el, míg Budapestre ért.

Beállított az öreg honvédek házába és azt mondta:

— Szégyelnék koldus lenni külföldön. Azért jöttem ide, hogy vénségemre egy darabka henyeret kérjek a hazától, amelyért harcoltam.

A megtört aggastyánt elhelyezték a honvédek házában és amint kipihente az utazás fáradalmát, Farudi Ferencé elkezdett mesélni az öreg honvédeknek és mesélt hónapokon keresztül.

Karácsony volt, amikor a kályha lángja mellett elkezdte és husvétkor még mindig ő mesélt.

A saját élete történetét mondta el.

Elmondta a harcokat, elmondta a bujdosásokat és nem hallgatta el azt sem, hogy mennyit nélkülözött, szenvedett külső országokban.

— Itt most már nem történhetik velem semmi, — fejezte be a szavait. — Csendesén várom be ezen a helyen halálom napját. Még csak egyetlen dolog az, ami boldoggá tenné késő öregségem elmúló napjait. És ez nem egyéb, mint az, ha Türr István tábornok urral találkozhatnék. Türr tábornok volt az, akinek oldalán végig küzdöttem az olasz szabadságharcot. Türr tábornok mentette meg az életemet, mikor azzal vádoltak, hogy kém vagyok és a fegyverek töltve voltak a kivégzéshez. A tábornok segített bujdosásomban, balsorsomban. Csak még egyszer megfoghatnám áldott kezét. Akkor aztán igazán vége lehetne már a mesémnek.

A honvédek házában parancsnoka egy napon azzal a hírrel lepte meg Farudi Ferencé, hogy Türr tábornok Budapestre érkezett betegen.

Az öreg Farudi nyomban öltözködni kezdett.

A tanuló ifjúság

részére kitűnő szerkesztű zseborák, pontosan szabályozva, jóállással kaphatók, valamint javítások legjobban, gyorsan és pontosan készülnek

Kurián Gyula
órák, Debrecen, Piac-u. 42.

kiát teremteni az országban. A küzdelem jogos, realis célokért folyik és a siker reményével biztat. Nem szabad hát kishitűen félreállni a haresorokból, hanem tömörülnie kell minden magyar embernek, a nemzet minden osztályának a harcós táborban, hogy biztosítsuk a győzelmet, amelynek kiesikarása egyenesen életkérdés ránk nézve.

Politikai hireink.

Wekerle a királynál. Ischlből táviratozza tudó itónk: A király közvetlenül Bécsbe való visszaérkezése után kihallgatáson fogadja Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki jelentést tesz a felségnek a magyar politikai helyzetről. Ez az ischli hír információink szerint megfelel a valóságnak s azzal egészítendő ki, hogy ezen az audiencián a miniszterelnök egy újabb, a szünetidőben konstruált s a helyzetnek állítólag teljesen megfelelő kibontakozási tervet terjeszt a király elé.

Román kézre került birtok. Szesvárról jelentik: Beldi László nyug. főispán nagyküküllői vármegyei Réten községben lévő 800 holdas birtokát a hozzá tartozó épületekkel együtt a napokban megvásárolta dr. Vasá Októvián fogarasi román nemzeti-ségi ügyvéd 540 000 korona vételárért. E birtok régebben a gróf Haller család tulajdonát képezte s most a Beldi család után román kézre került. A birtok felét a vásárló ügyvéd a réteni oláhok között parcelláztatta, a másik felét maga veszi birtokába.

Nyilatkozatok a helyzetről.

Budapest, aug. 27.

A nagy politikai esendességet egyszerűen felverte Justh Gyula félegyházi riadója. A házelnök hatalmas beszéde a napi politika kérdéseit ismét belevetette az aktualitás köhőjába, ahol most megint teljes izzásban van minden. A bankkérdés, a fuzió és a választójogi reform problémáiról gondolkodnak, irnak és beszélnek a politikusok. És e három

— Megyek a tábornokhoz, — mondta és korán reggel elindult a város felé, mankós botjára támaszkodva.

Abban a fogadóban, ahol a tábornok megszállott, azzal fogadták az öreg honvédet, hogy nem lehet a tábornokhoz bejutni, mert nagybetegen tekszik.

— Megvárom, amíg meggyógyul, — felelt Farudi Ferenc és leült a fogadó lépcsőjére.

Ott ült estélig az öreg honvéd és leste a híreket a beteg tábornok szobájából. Este hazabicegett a honvédek házába, hogy korán reggel ismét ott ühessen a Hungári-fogadó lépcsőjén. A járókelők ügyet sem vetettek már reá. Mintha mindig ott ült volna.

A tábornok pedig rosszabbul lett.

Rossz híreket hallott az öreg honvéd a fogadó masától.

— Nem kel már fel többé a tábornok, — mondták. — Nagyon beteg.

Az öreg honvéd ezen az estén nem ment haza, hanem ott töltötte az éjszakát is a fogadó lépcsőjén. Ott ült mankójával kezében és éjtel felé elszundikált.

Arra ébredt fel, hogy egy kéz nehezedik a vállára. A fogadó kapusa ébresztette fel.

kérdés körül esodálatosképpen, de egyuttal némi jellemzésül e helyzetnek, különösen a fuzió áll előtérben. Justh Gyula is ezzel a kérdéssel foglalkozott legbővebben, a bécsi lapok sugalmazott cikkei is körülötte forognak, egyszóval látnivaló, hogy az őszi politikai idény a fuzió jegyében indul meg s ér esetleg egy olyan célhoz, amelyet a vezető politikusok kitűztek.

Csak hogy a fuziót más szemmel nézik a függetlenségi párt emberei s ismét más-ként óhajják az alkotmánypárt emberei.

Fővárosi tudósítónknak alkalmá volt a fuzióról és a vele kapcsolatos kérdésekről hosszabb beszélgetést folytatni két aktív politikussal, akik közül egyik a függetlenségi párt, másik az alkotmánypárt kebelébe tartozik. A két politikus roppant érdekes nyilatkozata itt következik:

Függetlenségi perspektíva.

— Ön azt kérdi tőlem — mondotta a függetlenségi vezér — hogy szükségesnek tartom-e a fuziót? Hát én nem tartom szükségesnek, de szívesen látnám. A függetlenségi párt ugyanis önmagában már is guvernementális párt, de ha a fuzió által erejében megnövekednék, — az örvendetes körülmény volna.

— És micsoda feltételek mellett volna hajlandó a függetlenségi párt arra, hogy példál az alkotmánypárttal fuzionáljon?

— Nem mi fuzionálunk, hanem velünk fuzionálnak, ami annyit jelent, hogy az alkotmánypárt tegye magáévá alapelveinket és lépjen be hozzánk. Közös erővel erősebb akcióit lehet kitejteni.

— Valószínű azonban, hogy egy ilyen fuzió ugy a függetlenségi párt, mint az alkotmánypártból szórványos kiválásokat is idézne elő. — Mi történjék ezekkel ön szerint?

— Menjenek ellenzékbe. Nekünk szükségünk van lelkiismeretes ellenzékre.

Az alkotmánypárt fel-fogása.

Tudósítónk ama kérdésére, hogy szükségesnek tartja-e a fuziót, az alkotmánypárti államférfiu így felelt:

— Szükségesnek tartom akkor, ha a koalíció esődje kétségtelenné válik. Ez azonban nem következik be feltétlenül. Én a magam részéről feltételelesen el tudom kép-

— A tábornok meghalt, — mondta szomoruan.

— Meghalt! — kiáltott fel az öreg honvéd. — Mielőtt még beszélhettem volna vele!

A kapus intett neki és fölvezette abba szobába, ahol a tábornok holtan feküdt. Feküdt. Fehér szakállá érdemrendes mellére simult és fehérr kezét összekulcsolta. Ott feküdt mozdulatlanul és a halotti gyertyák égtek körülötte.

Az öreg honvéd levett sapkával állott meg az ajtóban, aztán letérdelt a halott vezer mellé. Már a reggel kandikált be az ablakon és az öreg honvéd még mindig ott térdelgett.

— Öreg, menjen már haza, — mondták neki.

Itt maradok a temetésig, — felelt tompa hangon Farudi Ferenc.

És csakugyan nem mozdult el a halott tábornok mellől, amíg el nem temették. Akkor hazament a honvédek házába és azt mondta:

— A mesének vége. Nincs többé miről mesélnem.

És többé soha se mesélt.

Krudy Gyula.

zelni a kibontakozást a mai pártkeretek között.

— Mikor a fuzió kérdése felmerült, — többször volt szó egy Wekerle-Andrássy-Széll-féle kibontakozási tervről. Talán erre méltóztatik gondolni?

— Az a kibontakozási terv még nem készült el teljesen. Tudok ugyan róla és talán gondoltam is reá, de az még egyelőre diszpozicionális stádiumban van. Mindenestre megfelel az én felfogásomnak és ha rá kerül a sor, — azonosítom is magamat azzal.

— Szóval véleménye szerint a fuzió nem válik feltétlenül szükségessé — mondta munkatársunk. — De feltéve, hogy az mégis létrejönne, miként vélekedik erről a dologról, amelyben a függetlenségi párt és az alkotmánypárt egymáshoz a fuzió után állnának?

— Hát bizony ez fogas kérdés, amiben magamfajta ember nem preokkupálhatja magát. Nem is felelek rá közvetlenül, de hangsúlyozom, hogy ez a kérdés a bankkérdés megoldása körül forog. Abban kell valaminek történnie. Valami olyannak, amivel az alkotmánypárt sarkalatos elveinek sérelme nélkül beérheti. Hogy ez micsoda, azt ha tudnám sem mondhatnám meg, de megnyugtathatom: nem az ugynevezett önálló állambank, ami különben is csak egy szerkesztőségben született fából vaskarika. Nem is foglalkozott azzal — s ezt nekem bizonyára elhiheti — sem Wekerle, sem Kossuth Ferenc, sem más komoly politikus, vagy pénzügyember, aki csak félig-meddig is tisztában van az állambank fogalmával.

— Tehát a politikai és pénzügyi szempontból merülnek fel aggályok az állambank ellen?

— Ugy van, a példából mind a két fajtából felemített egyet-egyet. Politikai szempontból csak arra utalok, hogy az mindig a pénzügyi konstelláció hatása alatt áll és viszont. Azonkívül az állambank vagyona nem magánvagyon. Tessék ezt a tételt politikai észjárással végiggondolni. Financziális problémát az önálló magyar állambank problémáiból pedig csak egyet hozok fel: mi még ma is függő kölcsönökkel dolgozunk. Azonban ez a kérdés csak akkor kérdés, ha a fuzió létrejön s nekem nem ez a politikai ér-zésem.

Eddig van az alkotmánypárti politikus nyilatkozata. Hogy azonban az események megerősítik-e a jóslásait, az már más lapra tartozik.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A felsőszabolcsi egyházmegye kettéválasztása.

A tizennegyedik egyházmegye.

Már a választásokat ejtik meg.

A felsőszabolcsi egyházmegye egyházmegyei és kerületi határozatok alapján két egyházmegyévé alakult. A kettéválasztásra célszerűségi és belső hitéleti okokból volt szükség és most már mindkét egyházmegyének a megalakulása megtörtént. Az egyik egyházmegye megtartotta az eredeti, a felsőszabolcsi címet és székhelye Kisvárdra, a másik középszabolcsi névvel alakult meg és székhelye Nyiregyháza.

Mindkét egyházmegyében már a tisztújítások folynak. A középszabolcsi egyházmegye az anya-egyházmegye elnökségét választotta meg, esperesnek Görömbey Péter

Az összes tanítézetekben szükséges legújabb kiadásu

Iskolakönyvek

mindenféle papír-, író- és rajzszerek legolcsóbban kaphatók

Csáthy Ferencznel

Debreczen legrégibb könyvkereskedésében **DEBRECZEN,** Egyháztér 2. szám.

esperest, gondnoknak Gencsy Albertet az ezelőti gondnokot.

Az új felső szabolcsi egyházmegyében már nem mentek olyan simán a választások. Két esperesjelölt között új választást kellett elrendelni. Így most az esperesi tisztségre új szavazás van folyamatban Vass Mihály és Porzsolt Andor tanácsbírák között. — Gondnoknak ebben az egyházmegyében Jármy Miklós tanácsbíró s kerületi képviselőt választották meg.

Az egyházmegye kettéválasztásával a tiszántuli egyházkerület most már tizennégy egyházmegyére oszlik.

Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap a református templomokban új kenyéri urvacsoraosztás. A Nagytemplomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, a Kistemplomban Szarka Boldizsár segédlelkész, a Kosuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Ispótytemplomban Dicsőfi József lelkész, a Szegegyházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapókerthben Kovács János vallás-tanár, a Homokkerthben Erdőss Károly főisk. szénior.

A debreceni kegyesrendi róm. kath. főgimnáziumban a javító-, pótló- és magánvizsgálatok augusztus hó 30. és 31. napjain tartatnak meg. A jövő tanévre a felvételek és beiratások szeptember 1., 2. és 3-ik napjain délelőtt 9-12 óra és délután 3-5 óra között történnek a következő sorrendben: szeptember 1-én délelőtt az I. A), I. B) és II. A), II. B); délután III. A) és B), IV. és V. oszt.; szeptember 2-án délelőtt a VI-VIII oszt. helybeli katolikus tanulók részére; délután az I. A) és B), II. A) és B); szeptember 3-án délelőtt III. A) és B), IV., és V.; délután VI-VIII. oszt. helybeli más vallású és vidéki tanulók részére. Szeptember 10-ig a késedelmüket fontos okokkal bizonyító tanulókat az igazgató veheti föl, de a később jelentkezőknek a tanév két első havában a tankerületi főigazgatósághoz, ezen túl a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz kell folyamodniuk. Azon tanulók, akik a tanév két első hónapja után lépnek az intézetbe, felvételi vizsgálatot tesznek az addig elvégzett tananyagból. Akik pedig a reál- vagy a polgári iskolából akarnak átlépni a gimnáziumba, azok a két tanintézet tananyagára kiterjedő felvételi vizsgálatot tesznek, melynek díja 20 korona. A tanév szeptember hó 4-én, délelőtt 8 órakor ünnepélyes szent misével és a Szentlélek segítségül hívásával nyitattik meg. A beíratásra a szülő vagy ennek megbízottja kíséretében jelentkezik a tanuló az igazgatóságnál s itt felmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyítványt s azon iskolának értesítőjét, melyben ezen bizonyítványt nyerte; továbbá születési okmányát s szabályszerű orvosi bizonyítványt a sikeresen megtörtént első himlőoltásról s ha az ifju 12 éves, az újraoltásról. Míg a tanuló ezen okmányokat be nem mutatja, addig magát az intézetbe véglegesen fölvenni nem tekintheti. Minden tanuló felvétele alkalmával 6 korona felvételi díjat, ezenkívül az ifjúsági könyvtárra 1 korona, az évvégi értesítőre 2 korona, az énektanítással járó költségek fedezésére 2 koronát és az ifjúsági tanulmányi kirándulási alap-ra 1 korona, tehát összesen 12 koronát tartozik fizetni. A tandíj minden egyes osztályban 60 korona, melynek lefizetése 4-szer, u. m. a beíratáskor, december, március és május 1-je körül 15-15 korona részletben is történhetik. Igazgatóság.

A felsőbb leányiskolába és tanítóképző-intézetbe. A beírások e két tanintézetben szeptember 1-4 napjain lesznek, na pontként délelőtt 8-12 óráig. Beíráskor fizetnek az elemi és gyakorló iskolai növendékek 20 korona 30 fillért, a felsőbb leányiskolai I-IV. osztályiak 38 koronát, V-VI. osztálybeliek 48 koronát a tanítónképző-intézeti növendékek 48 korona 50 fillért. A javító-, pótló- és felvételi vizsgákat szeptember 2-án és 3-án délután tartjuk. — Az igazgatóság.

Beiratkozás a nyelviskolába. A debreceni újonnan szervezett modern nyelviskola német és francia kurzusaira beiratkozhatni naponta d. e. 11-12-ig, d. u. 3-5-ig. A tanítás az első órától kezdve az illető idegen nyelven folyik. Külön tanfolyamok gyermekek, felnőttek, valamint kezdők és haladók számára. Havi tandíj 10 korona Abeles Adolf, igazgató. (Szent-Anna u. 18.)

Beiratkozás a polgári fiúiskolába. A debreceni négy osztályú, nyilvános, magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 3-5-ig eszközölhetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

A város 1910. évi költségvetése.

A főszámvevő jelentése.

18 és fél százalék lesz a pótladó.

Debrecen, augusztus 27.

Ronesik Lajos városi főszámvevő betérjesztette a tanácshoz jelentését az 1910. évi költségvetésről, amelyet a tanács a felügyelő-bizottsághoz utalt.

A jelentés számadatokban mutatja be azokat a milliókat, amibe a város jövő évi háztartása kerül. A nagyszögű kiadást pótolják a város nagy bevételei, úgy — hogy a bevétel és kiadás közötti differencia, illetve a hiány 218 ezer 676 korona 30 fillér, melynek fedezésére 18 5 százalékos pótladó szükséges.

A jövő évi költségvetés táblázata a következő:

Rendes bevétel	2,804.760 K.	92 fill.
Rendkívüli bevételek	379.800	—
Összes bevétel	3,214.560	92 fill.
Rendes kiadások	2,972.738	38
Rendkívüli kiadások	460.498	84
Összes kiadás	3,433.237 K.	22 fill.

E táblázatból tűnik ki a fenti 218,676 korona 30 fillér hiány, amelynek eltörülését a főszámvevő a Hortobágy hasznosításából és a helypénzszedés kérdésének megoldásától várja.

Az 1909 és az 1910. évek költségvetése összevetésénél azt látjuk, hogy a 1910. évi költségvetés sokkal magasabb, mely abban leli indokát, hogy a város fejlődésével fokozatosan járnak a kielégítésre váró szükségletek. Oka ezenkívül a két költségvetés közötti eltérésnek az is, hogy a tisztviselők fizetése a már közgyűlésileg meghatározott, de kormányhatóságilag jóvá nem hagyott fizetés szabályrendelet szerint van felvéve.

A jelentés kéri a közgyűléstől a költségvetés megszavazását, az egyes címek közötti esetleges átruházás és az adóhátralékosokkal szemben a késedelmi kamatok szedésének engedélyezését.

A költségvetési tervezetet a felügyelő bizottság jelentése alapján a legközelebbi közgyűlés tárgyalni fogja.

Irodalom, művészet.

Dalok.

Irta: *Kató József.*

1. Pörge kalap . . .

Pörge kalap a fejembe,
Buzavirág van mellette.
Szóke kis lány kicsi keze
Künn a düllön szedegette,
Künn a düllön szedegette.

Buzavirág gyöuge nagyon,
Elhullajt a kalapomon.
Ha elhullajt kerül másik
Piros hajnal hasadásig,
Piros hajnal hasadásig.

2. Lehajlott a . . .

Lehajlott a hársfa lombja,
A szívem de nagy gond nyomja.
Hej, de sok bu, de sok bánat,
Elszerették a babámat,
Violámat.

Ősszel a fa lombot hullajt...
Nem kértem én, szeretsz-e majd,
Ugyis tudom, hogy megbánod
Hütlenséged, csalfaságod,
Csalfaságod.

Kraftné a vizsgálóbíró előtt.

Tagadja bűnét.

Elrendelték ellene a vizsgálatot.

Debrecen, aug. 27.

Mai számunkban megírtuk, hogy a kir. ügyészség a Csillag-utcai gyilkosság bűnyügyében a felmerült bizonyítékok és a gyilkos Mitráska Demeter terhelő vallomása alapján letartóztatta Kraft Szilárd özvegyét.

Kraft Szilárdnét ma reggel vezették a vizsgálóbíró elé. Kihallgatása reggel kilenc órától fél egyig tartott s a kihallgatás végén a vizsgálóbíró a vizsgálati fogsággal együtt elrendelte ellene a vizsgálatot. Ez annyit jelent, hogy a gyanúok és a bizonyítékok az asszony kihallgatása után csak megerősödtek.

A bűnös asszony egyébként erősen bizonyítgatja ártatlanságát és folyton azt hangoztatja, hogy ártatlan. Drámai jelenetek játszódtak le, mikor a vizsgálóbíró szembesítette Kraft Szilárdnét a gyilkossal, régi szeretőjével Mitráska Demeterrel. Mitráska az asszony szemébe mondta a legsúlyosabb vádakát, megismételte előző napi terhelő vallomását, de mindez nem használt semmit a bűnös asszony sirt, zokogott, de nem vallott semmit, sőt a leghatározottabban tagadott mindent.

A kihallgatás részletei.

A törvényszéki fogház egyik emeleti cellájában töltötte az éjszakát Kraft Szilárdné. Ez az első éjszaka is kegyetlenül megviselte. A börtönőröknek sirva panaszkolta, hogy egész éjjel nem aludt. Hangosan sirt, a haját tépte, átkozta magát órák hosszat s a gyermekeit akarta mindenáron látni. Reggelre két gyermeke felkereste s élelmiszert vittek be a fogházba.

Reggeli 9 óra után hozatta fel cellájából Kraftnét dr. Kovács Péter vizsgálóbíró-szolgálat. Mikor Kraftné belépett a szobába, minden nélkül sirva kiáltotta:

— Mit akarnak tőlem kérem. Hiszen én nem tettem semmit.

Majd meglátjuk, felelte a vizsgálóbíró-szolgálat.

Ezután az általános kérdésekre hallgatták ki. Majd előtárták Krafnének Mitráska Demeter tegnap délutáni vallomását, amelyben azt állítja, hogy a szerencsétlen Kraft megöletése megbeszélte dolog volt közte és Krafné között.

— Mit szól ehhez Krafné — kérdezte Kovács Péter.

— Hazugság, gyalázatos rágalom az egész.

Ezután ismét előadta azokat a részleteket, amelyeket tanuként való kihallgatása során hetekkel ezelőtt tett Mitráska Demeter ellen.

Az asszony szerint igaz, hogy szerelmi viszony volt közöttük Kolozsvárt, de ez év tavaszán végleg szakított a fiatal legényvel s jó utra akart térni. Ezért jött Debrecenbe az urához, aki visszafogadta házához a bűnös asszonyt.

— Nem az a kérdés most, hogy maga jó utra tér, hanem az, hogy igaz-e vajjon Kolozsvárott és Budapesten a férje megöletését terveztek.

— Hazugság. Ez nem igaz, felelte Krafné.

Majd szidta, átkozta Mitráskát, aki ilyen bajt, gyászt, végül börtönt hozott a számára.

Krafné váltig megmaradt amellett, hogy neki semmi része nincsen férje megöletésében. Amit tett Mitráska azt a maga szakállára tette. Majd védekezésül még azt is előadta Krafné, hogy mikor Mitráska eljött a Csillag utca lakására s ő észrevette a dult arcú legényt, beszaladt a szobába, ahonnan az ura jött ki a nagy lármára. A szurás dalakodás közben történt, tehát mint mondta, nem lehetett semmi esetre sem előre megfontolt.

Szemben a büntérrssal.

A kihallgatások izgalmasabb részlete volt az, midőn vizsgáló bíró szembesítette Krafnét volt szerelmével.

Mután Krafné déli háromnegyed 12 óráig nem volt hajlandó a vádakból elismerni semmit, Mitráskát hozatta fel a fogházból. Szuronyos börtönőr kísértte a hivatalos szobába a gyilkos legényt, akinek láttára Krafné csaknem összeesett. Mitráska epedő tekintetekkel nézte végig egykori szerelme tárgyát, szólni szeretett volna hozzá, de persze nem lehetett.

A tegnapi vallomásra nézve intézett kérdést a Mitráskához a vizsgálóbíró.

— Fontartom, amit mondtam — felelte Mitráska határozottan.

— Nem igaz, hazudsz. Atkozott lélek — kiáltozta kétségbeesetten Krafné.

— Semmi okom sincs arra, hogy ne mondjam meg az igazat.

— De van okod, engem akarsz az akasztófára juttatni, hálátlan teremtes — sikoltozta a szerencsétlen asszony.

Majd újból elmondta Mitráska, hogy beszéltek a dologról, hogy Kraft eltávolítása nekik örökös boldogságot jelent.

— Hazugság! Hazugság! Ne tessék elhinni!

Ez volt folytonos sirás közben Krafné felelete.

Felebbezek!

Előbb Mitráskát vezették el a szuronyos börtönőrök a vizsgálóbíró szobájából. Aztán a vizsgálóbíró Krafnével aláíratta a vallomásáról felvett jegyzőkönyvet és kijelentette:

— *Elrendelem Krafné maga ellen a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot! A törvény értelmében joga van felfolyamodással élni a vizsgálóbírói végzés ellen a vádtanácsához. Akar telebbezni?*

— Igen, felebbezek, mert ártatlan vagyok, — mondta, vagy inkább zokogta Krafné.

Krafné egyébként védőjének dr. Polgár Dánielt nevezte meg, ki szintén felebbezett Krafné vizsgálati fogságba helyezése ellen.

Milyen mértékben bűnös Kraftné férje meggyilkolásában? Ezzel a kérdéssel fordult munka-

társunk dr. Kovács Péter vizsgálóbírósegédhez, ki így válaszolt:

— A beállott fordulat új stádiumba juttatta az ügyet. Széleskörű vizsgálat indult meg. Most még nem nyilatkozhatom. Krafné ellen bűnrészesség miatt folyik a vizsgálat. Az természetes, hogy Krafné bűnössége mellett számtalan adat szól, azért is helyezik vizsgálati fogságba. A részletekből azonban nem árulhatok el semmit.

UJDONSÁGOK.

— **A jövő év virilisei.** Debrecen város igazoló választmánya ma délután öt órakor ülést tartott. Jelen voltak dr. Ujfalussy József elnöke alatt Somogyi Pál, Kardos László, Sinka Sándor, dr. Nagy Lajos bizottsági tagok és dr. Tóth Emil jegyző. A választmány a jövő évi virilisenévsor összeállításával foglalkozott. Elhatározták, hogy az összeállított névsort szeptember hó 1-től 8-ig a főjegyzői hivatalban közszemlére teszik ki. A jegyzék ellen esetleg beadott felszólamlásokat szeptember 9-én és 10-én fogja tárgyalni s ekkor fog véglegesen dönteni a névjegyzék felett.

— **Szatmármegye és a szekularizáció.** Nagykárolyból jelentik: Szatmár vármegye törvényhatósági bizottsága Falussy Árpád dr. főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melynek legérdekesebb tárgya Hajdu vármegyének az egyházi javak szekularizációja tárgyában küldött átírat volt. Vetzák Ede dr. azt indítványozta, hogy az egész dologon térjenek napirendre. Ezzel szemben a közgyűlés túlnyomó többsége az állandó választmány következő határozatát fogadta el: Hajdu vármegyének az országgyűlés képviselőházához a papi javak szekularizációja tárgyában intézett fölrátának történelmi igazságát és jogosságát Szatmár vármegye elisméri, tekintettel azonban, hogy e nagyfontosságú országos kérdés jelenleg nem időszerű s kellően előkészítve nincsen, az indítványt tudomásul veszi és irattárba helyezi.

— **Debreceni orvosok az orvoskongresszuson.** — A napokban kezdődő országos orvos-kongresszusra a debreceni köz-kórház orvosi karából a következők utaztak fel Budapestre: dr. Ujfalussy József kir. tanácsos, igazgató, dr. Csikos Sándor és dr. Somogyi Zoltán személynzeti orvosok. Dr. Csikos Sándor felolvasást is fog tartani francia nyelven a sebészetről.

— **Hogyan lesz a kék uniformisból csukaszürke?** Kezdünk megbarátkozni a csukaszürke színnel, mert napról-napra többet látunk belőle. Nagy gondot okoz azonban a kinstárnak ez a csukaszürke szín. A katonai raktárakban vadonatúj régi sötétkék uniformis 1 millió 200 ezer van még készletben. Ezeket elhordani már nem lehet. Pedig az értékük negyven-ötven millió koronát képvisel! Ekkora summát nem szoktak katonáknál kidobni az ablakon. Vakarták is a generálisok hónapokig a fülüket, de nem tudtak zöld ágra vergődni. Most aztán egy bécsi őrnagy-hadbiztos, a bécsi Technische Comité tagja, nagyhirű kémikus olyan szert talált föl, amelyben csak meg kell fürdetni a régi uniformisokat s leválik róluk az indigó és csukaszürkévé válnak. Zsolnán már fürösztik a régi mundérokot.

— **Sertésvész zárlat a VIII-ik állategészségügyi kerületben.** A mezőrendőrkapitányság közli a kö-

vetkezőket: Sertésvész miatt a VIII. állategészségügyi kerület lezárattott s e miatt a hétfői napokban tartandó sertésvásár — a hatóság további rendelkezéséig — a V. állategészségügyi kerületben levő baromvásártéren tartatik meg. Megjegyeztetik, hogy már előzőleg az I. és VII. állategészségügyi körzetek is lelettek zárva sertésvész miatt s így ezen kerületekből sertést hajtani a vásárra nem szabad. Mezőrendőrkapitányság.

— **Véletlenül megmérgezte magát.** Végzetes tévedésnek esett áldozatul Kiss Veron 18 éves cselédleány. Kiss Veron Vigkedvü Mihály-utca 45. szám alatt szolgál Varjas Istvánnál. Tegnap délután megparancsolta a gazdája, hogy az egyik szobát surolja fel. Kiss Veron hozzá is látott a dologhoz. A surolásnál zsiros szódát is használt, hogy annál fehérebb legyen a padló. A mérreg vízzel feloldva ott volt mellette egy csuporban. Kiss Veron azonban elfeledkezett arról, hogy az edényben marolug van s mikor megsomjazott, ivott belőle. A mérges folyadék összegezte a száját és a torkát. Még az a jó, hogy csak keveset nyelt le s így belső sérülést nem kapott. Kiss Veront beszállították a köz-kórházba, ahol ápolás alá vették.

— **Az asztalossegédek munkában.** Az ipartestület békéltető bizottságának ismeretes erélyes határozata után a Budapestre visszavert asztalossegédek táviratilag értesítették a mestereket, hogy hajlandék tovább dolgozni. Tegnap már munkába is léptek.

— **Gyilkosság tánc közben.** Nyiregyházáról táviratozzák: Papp Mihály jómódu gazda egész nap együtt esélt Fabián János napszámmossal. Vacsora után alaposan bepálinkázva, táncra perdültek. Fabián János tánc közben egyszerre csak kirántotta a kését és Pap Mihályt szíven szurta, úgy, hogy azonnal szörnyet halt. Kihallgatásakor azt mondotta, hogy belső kényszer alatt eslekedett mikor legjobb emberét megölte. — A gyilkost ákísérték a kir. ügyészség fogházába.

— **A mozdonyvezető balesete.** Sulyos szerencsétlenség érte Hadady László 31 éves mozdonyvezetőt. — Hadady a Debrecen—Derecske között közlekedő vicinális vonaton teljesített szolgálatot. Ma délelőtt tíz órakor indult el vonatával. Utközben érte a baleset. A sín páron valami akadályt vett észre és hogy azt jobban szemügyre vegye, erősen kihajolt a mozdonyból, de oly szerencsétlenül, hogy fejét a vonal mentén lévő egyik táviró — oszlopba belevágtá. Sulyos zuzódásokat szenvedett. A baleset miatt a vonat csak késéssel folytathatta útját. A szerencsétlenül járt mozdonyvezetőt a déli vonattal szállították be Debrecenbe. A pályaudvarról a mentők szállították haza lakására, hol most gondos ápolásban részesül. Állapota sulyos, de ha csak valami komplikáció be nem áll, orvosai meg tudják menteni az életnek. A szerencsétlenség ügyében vizsgálat indult, mely azonban azt állapította meg, hogy a szerencsétlenségért senkit felelősség nem terhelhet. Hadady saját vigyázatlanságának áldozata.

— **Becsapott hentesmester.** Furfantos módon csapta be Bónyi Gyula Hadházi-utói hentesmestert Schwarc Dezső volt mészáros. Schwarc ismeri Bónyi sógorát, ki a sámsoni uradalomban intéző és ennek nevé-

ben harmincöt koronát esalt Bónyitól, ki csak későn jött rá a csalásra. A károsult feljelentést tett a rendőrségen, mely megindította a nyomozást.

— **Leszakadt állvány.** A Hunyadi-utca 17-ik szám alatt folyó építkezéseknél ma délután nagy szerencsétlenség történt. Egy állvány leszakadt és a rajta dolgozó Holló Sándor kőműves segéd és Pallagi Miklós 17 éves napszámosfiu lezuhant, mindkettő súlyos sérüléseket szenvedett. Pallagi Miklós állapota nagyon súlyos. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy kít terhel felelőség.

— **Munkásgyűlés.** A debreceni vas- és fém munkások vasárnap délután öt órakor a Margit-fürdő disztermében nyilvános népgyűlést tartanak. A gyűlés tárgya a vas- és fém munkások helyzetének megjavítása lesz. A polgármester megadta az engedélyt a gyűlés megtartására.

— **Az összes tanintézetekben** szükséges legújabb kiadású iskolai könyvek, az igazgatóság által megállapított hivatalos tankönyvjegyzék szerint kaphatók Csáthy Ferencnél Debrecen legrégibb könyvkereskedésében, Egyház-tér 2. szám alatt.

— **Halál az országúton.** Rejtelmes ügy foglalkoztatja ma reggel óta a nádudvari csendőrséget. A Püspökladány - nádudvari országúton ugyanis holtan találták Csiki Bertalan szerepi gazdát. Csiki az árokban feküdt. Mellette volt minden holmija, a zsebéből se hiányzott semmi. A járőrök vették észre, hogy Csiki halott s jelentést tettek a csendőrségnek, amely egyelőre annyit derített ki, hogy Csiki náddal megrakott szekéren indult el Püspökladányból Szerepre. Lehetséges, hogy ittas volt Csiki s így érhetett valami katasztrófa. A vizsgálat folyik, bár a holttesten külérőszak nyomai nem látszanak. Az esetről az ügyészség is jelentést kapott.

— **Tűz a Csapó-kertben.** Ma délután könnyen veszedelmessé válható tűz pusztított a Csapó-kertben. A Jánosi-utca 17. számú ház teteje gyuladt ki. A többnyire nádfódeles szomszéd házakat nagy veszély fenyegette, de a tűzoltóság idejekorán kivonult és a tüzet lokalizálta. A kár nem nagy.

— **Dr. Grósz Pál** orvos a budapesti orvoskongresszuson való részvétele miatt augusztus hó 28-tól szeptember hó 2-ig nem rendel.

— **Arany Bika Mulató.** A hónap hátralevő estéin már csak néhányszor kerül színre az Arany Bika Mulató fenomenális sikerű új augusztusi műsora. Már csak négy estén láthatók Ráfaly pompás karikatúrái és The Letines komikus produkciói. A Mulató szemefényének, az Edelweis duettnek gyönyörű énekszámait a publikum frenetikus tapsal honorálja. Gara Akos, a konferencieier és Huber Sándor, a népszerű zeneszerző vállaltva dolgoznak a közönség mulattatásán. Hogy munkájukat siker koronázza, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az elkonferált szellemességeket és a bájos, fülbemászó muzsikát uton-utfélen hallani lehet.

— **Antalfy József könyvkereskedésében** az összes iskolákban használandó tankönyvek beszerezhetők. — Használt tankönyvek féláron.

Antidol fejfájás és nátha ellen a legjobb gyógyszer. Kapható minden gyógyszer-tárban. Ára 60 fillér,

— **Táncrendek** és jelvények, báli kellékek legjobb kivitelben Dávidházy Kálmán és Tsa cégnél rendelhetők meg.

— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.**

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **A legszebb, legtisztább és legújabb kiadású ódon tankönyvek félárért már most kaphatók** Aczél Henrik antiquariumában, Piacz-utca, a ref. kistemplommal szemben. — Telefon 575. Vidéki megrendelések pontosan elintéztetnek.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Jójárt Gyula r. kath. 5 hónapos, Sütő Sándorné ref. 59 éves.

— **A Royal kávéházban** ma és a következő napokon Pongrácz Lajos és Oláh Rudi, az elhunyt Rudolf trónörökös volt udvari zenésze teljes zenekarával hangversenyez.

SZÍNHÁZ.

Medgyaszay Vilmaról.

Debreceninek vallja magát.

A napokban emlékeztünk meg arról a kedves ünneplésről, amellyel a „Veneziában üdülő magyarok Debrecen nagy fiát, Ujházi Edét, a magyar színművészet kiváló mesterét ünnepelték. A jeles alkalomból, hogy Ujházi mester már negyvenedik esztendeje vezető művésztagja a Nemzeti Színháznak.

Ujházi ma is legnépszerűbb kedvence a fővárosi közönségének. Szavajárását, ötleteit mindenhol állandóan emlegetik. Még azt is ráfogták a kedves mesterre, hogy midőn királyi kitüntetését, a lovagkeresztet megköszönte, akkor sem volt képes kihagyni hódoló beszédéből kedves szavajárását: — marha!...

Amde ami a népszerűséget illeti, a fővárosi primadonnák között manap a Beóthy Laci direktor primadonnája, Medgyaszay Vilma a legnépszerűbb. Ez a kékszemű, szőkefürtű művésznő, ha a sikerek útján így halad előre, maholnap eléri a letűnt eszilag, Fedák Sári népszerűségét, sőt tulszárnyalja. Mert tagadhatatlanul eredeti színész-tehetség ez a bájos művésznő, aki ahol csak fölép, mindenütt központja az érdeklődésnek.

Minket debrecenieket azért is érdekel közelebbről Medgyaszay Vilma, mert debreceni eredetűnek vallja magát.

— Református hitű vagyok! Ma is sok rokonom lakik Debrecenben, többek között Csáthyék is! — mondotta egyik dolgozó társunknak Medgyaszay. — Szeretem is Debrecen, lelkemből szeretem ezt a nagy művészbátárt ősmagyar várost.

Hisszük, Zilahy Gyula talál alkalmat arra, miszerint az új színházi évben a debreceni színpadról is bemutatkozhat Medgyaszay Vilma.

* **Ilonka szökésben.** A fővárosi színészköröknek „van“ miről beszélgetni. — A Városligeti Színházban feltűnt „csillag“, amely hirtelen feltűnt, oly váratlanul lefutott az — égről. Fekete szemű, Blaha-arcú, leheltelyszerűleg pelyhes piros ajku, kívánatos telt idomu lányka volt ez, aki úgy kedves hangjával, eleven játékával tüzet esiholt a legmegrögzöttebb színházlátogató öreg legények taplósdott szívéből.

Azonban az egyik este hiába várták az előadásra Nem jött, csak nem jött a „fitos orru“ művésznő. Majdnem botrány támadt az elmaradásából. Feld papák könyvtelenek voltak mást beugratni a szerepbe... Azóta is kísérleteznek az újabbnál-újabb „ifju tehetségekkel“, de — bus lemondással látják! — Ilonkát pótolni egyikőjük sem képes.

A szeszélyes Ilonkára egyelőre kártérítési pört szándékoznak zudítani Feldék. —

Azonban aligha lesz foganatja. Ugyanis Ilonka biztos távolból neveti a magyar prókátorokat, mutatja a „fügét“ Feldéknek. — Sváje bérci közé szökött ki a keceses szubrett, szép Ilonka, aki a nyári színészvakációzás alatt itt Debrecenben is szerepelt két este, az Irmay Béla ittkár által rendezett „Vig-estéken“ az Angol Királynő kertjében...

Mezei Ilonka volt ez a lekötő megjelenésű barna nő, a most szóbanforgó szép Ilonka, aki e napokban Zürichbe szökött... Az „Egyetértés“ vasárnapi gazdag, érdekesítő képes mellékletén mutatja be a szökevény kis szubrettenek egyik jelmezes, pompás fényképét.

Letartóztatott ügynök.

Mese az elégett könyvekről.

Debrecen, aug. 26.

Furfangos családi esetet derített fel tegnap a debreceni rendőrség. Elfogott egy Weisz Dezső nevű ügynököt, aki ravasz fondorlattal érzékenyen megkárosított egy tapasztalatlan falusi szatócs boltosnét.

Néhány nappal ezelőtt történt, Kapronczai Mihályné tiszacsegei szatócs üzletébe beállított egy kereskedő féle ember, aki magát a nyiregyházi Deutsch Menyhért cég alkalmazottjának adta ki és ügyesen kitalált mese keretében előadta a céggel üzleti összeköttetésben levő boltosnénak, hogy öt gazdája, a nyiregyházi üzlettulajdonos azzal a megbízatással küldte, hogy tőle bizonyos tartozást behajtson. A boltosné kissé bizalmatlanul fogadta az ismeretlen urat, aki azonban oly biztos fellépést tanusított, hogy eloszlatta gyanuját. Nagy bőbeszédűséggel elmondta, hogy a közelmúltban nagy veszteség és kár érte a céget.

Az üzlet kigyuladt és teljesen leégett. A tűznek martalékul estek az üzleti könyvek is. Csak nehezen tudták az adóssok névjegyzékét összeállítani. A különböző tételek revidálásánál konstataáltak, hogy Kapronczainé is tartozik 300 koronával s minthogy a kintlévőséget a katasztrófa következtében beállott zilált anyagiak miatt behajtani kénytelenek, Kapronczainét is felkéri a cég adóssága rendezésére.

A boltosné bárha furesának találta a dolgot, hitelt adott a beszédnek és pláne, mikor a cég alkalmazottjaként szereplő ur kijelentette, hogy a tartozásból, amennyiben a pénzre szüksége van gazdájának tekintélyes engedményre is hajlandó, bizalommal kilizetett készpénzben 300 korona helyett 240 koronát. Az összeget Mogyoróssy Jenő ur, ahogy magát az idegen nevezte nyugtázta. A legközelebb induló vonattal pedig elszaladt a községből. Mikor már elutazott, aggodalmi támadtak a boltosnénak. Telefonált Nyiregyháza a Deutsch-cégnek, honnan azt a választ nyerte érdeklődésére, hogy Mogyoróssy nevű alkalmazottja a cégnek nincs és nem is volt. Pénzfelvételre senkinek megbízást nem adtak. Az üzlet leggerséről előadottak nem felelnek meg a valóságnak, mert jelentéktelen kis bolti tűz volt csupán, mely kárt nem okozott. — A Tiszacsegen járt ember így csaló lehet.

Kapronczai Mihályné erre azonnal jelentést tett a csendőrségen, mely csakhamar rajött, hogy a csalót Debrecenben kell keresni. Az itteni rendőrséggel együttesen bevezetett nyomozásnak pedig meg is lett az eredménye.

A Beresényi-utca 79. szám alatt ma délután letartóztatta a rendőrség a csalót Weisz Dezső ügynök személyében, aki kihallgatása alatt be is ismerte az elkövetett csalást. A kicsalt összeget nagyrésztben a feleségénél megtalálták.

Kiderült, hogy a csaló ügynök röviddel ezelőtt alkalmazottja volt a nyiregyházi cégnek, honnan azonban gyanus üzelmek miatt elbocsájtották. A csalást azért volt bátorsága elkövetni, mert a viszonyokkal ismerős volt. Egyébként azt állítja, hogy a nyomor vitte a bűnös cselekményre.

TÁVIRATOK.

**A román papok Apponyi ellen.
Nem tanítják magyarul a hittant.**

Budapest, aug. 27. A görög keleti papok ma Lugoson Papp János püspök elnöklésével Lugoson gyűlést tartottak, melynek egyedüli tárgya Apponyi rendelete volt, mellyel tudvalevően azt rendelte el, hogy a vallástan is magyarul tanítandó. A gyűlésen kimondták, hogy a rendeletnek nem engedelmessékednek s a hittant ezentul is román nyelven tanítják, mert a kultuszminiszternek szerintök nincs joga beleavatkozni a vallástanításba.

A románok sajtóorgánuma is foglalkozik az ügygyel és azt írja, hogy abból, ha a papok megtagadják a magyar nyelvű tanítást, semmi kár nem háromolhatik rájuk, a kongruát csak nem vonhatja be a miniszter. A román lap különben annak a véleménynek ad kifejezést, hogy s rendeletet Apponyi tudtán kívül Tóth János államtitkár adta ki és arról Apponyi nem is tudott és most valószínűleg vissza fogja vonni.

A román papok határozata a magyar politikai világban nagy felháborodást szült.

Kossuth az angol királynál.

Karlsbád, augusztus 27. Kossuth Ferenc már megállapította hazautazásának idejét. Szeptember 9-én tér vissza Budapestre. Ma délelőtt Kossuth automobilon Marienbadba ment, hova az angol király dezsónéjére volt hivatalos. Kossuth este tért vissza Karlsbadba. Sztérenyi ma reggel tért vissza Kossuthnál tett látogatásáról Budapestre.

Lónyay Elemér és Stefánia hercegnő.

Pozsony, aug. 27. Stefánia főhercegnő és Lónyay Elemér gróf ma Marienbádból Oroszvárra érkeztek. A grófi pár szeptember 10-ig marad az oroszvári kastélyban, ahonnan Lengyelországba utaznak.

Elhunyt horvát képviselő.

Budapest, aug. 27. Zágrábból táviratozzák: Dr. Vrbanics Ferenc, a magyar és horvát országgyűlés tagja egy operáció következtében itt 62 éves korában meghalt.

Munkások katasztrófája.

Déva, augusztus 27. Nyiresfalva község mellett a Gürabörd faszénégető telepen az éjjel erős vihar volt. A hegyről leömlő vízáradat magával sodorta a telep kunyhóit. Négy munkás a vízbe fullt, négy pedig súlyos sérüléssel megmenekült. A hullákat a Cserna folyóból kifogták.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 27.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelte. Nyugodt irányzat mellett 35,000 métermázsra került forgalomba gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri és rozs tartott, a többi változatlan. Idő: változó.

Buza októberre	13:59—60
Buza áprilisra	13:71—72
Rozs októberre	9:64—65
Zab októberre	7:32—33
Tengeri júliusra	0:00—00
Tengeri augusztusra	0:00—00
Tengeri májusra	7:13—14
Répece augusztusra	13:85—95

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— Kérem, emlékezzék meg arról, amit már mondtam, — tevém hozzá. — Komoly fontossággal bir reám nézve, hogy mielőbb viszontlássam Dextert.

Csak olajat öntöttem a tüzre.
— Viszontlássa őt? — ismételte Benjamin haragosan. — Viszontlátni ezt a szörnyet, miután oly beestelenül megsértette, az én házamban, itt ugyane szobában? Lehetetlen, hogy ébren legyek; bizonyosan alszom és álmodom!

Tudom, hogy hibáztam. De Benjamin erőyes hangja oly rendkívül dühös volt, hogy a gonosz szellemet bennem felverte mély álmából. Igazán nem bírtam ellentállni a kísértésnek, hogy illemérzéseit kissé fel ne lázítsam, a dolgot kiválóan szabadelvű nézetekkel világítva meg.

— Lassan, kedves barátom, lassan! — mondtam. — Binézőknek kell lenniük oly ember iránt, ki Dexter fogyarkozásaiban szenved és Dexter életét éli. S valóban nem szabad megengednünk, hogy tartózkodásunk a józau ész határain túlterjedjen. Azt kezdem hinni, hogy annak idejében, magam is kissé prude szőmpontból néztem az egész dolgot. Egy nő, ki önérettel bí s kinek egész szíve férjénél van, nincs oly rendkívül megsértve, ha egy szegény nyomorék teremés elég durva karját dereka köré fonn. Az ilyen erőyes harag, ha ugyan így nevezhetem, néha igea olesó dolog. Azonkívül megbocsájtottam neki s önnök is meg kell bocsájtania a szerénestellenek. Nem kell tartania tőle, hogy jelenlétében még egyszer megfélekedzék magáról. Háza valódi furesaság s bizonyosan érdekelni fogja őnt, — már maguk a képek is megérdemlik, hogy elmenjen oda. Ma írok neki s holnap együtt megyünk el őt meglátogatni; ha már nem mondjuk, hogy Dexter urnak, de önmagunknak tartozunk e látogatással. Ha körül akar nézni, Benjamin, be fogja látni, hogy az elnézés mindenki iránt korunk legfőbb erénye. Hadd élvezze Dexter ur az uralkodó divatnak kiváltságát. Jöjjön, jöjjön, öreg barátom, haladjon a korral! Tárja ki elméjét az új eszméknek!

Ahelyett, hogy elfogadta volna ez udvarias meghívást, az érdemes öreg Benjamin neki ment korunknak, mint a bika a vörös posztónak.

— Oh, azok az új eszmék! azok az új eszmék! Mindenesetre és minden áron, ide az új eszmékkel; Valéria! A régi erkölcs, a régi morál mind hamis, a régi ut már használhatatlan. Haladjunk a korral, melyben élünk. Semmi sem baj korunkban. A feleség Angliában, a férj Spanyolországban, házasság vagy nem házasság, együtt élve vagy nem élve együtt, munde egyre megy korunkban. Oh! elmegyek kegyeddel, Valéria; méltó leszek a nemzedékre, melyben élek!

(Folyt. köv.)

Intézeti fehérenemü Kardos Lászlónál, Kossuth-utca 9.

Fü ingek, siffonból	2-60 korona.
Fü hálógépek, siffonból	3-20 korona.
Fü lábravalók, pamutvászon	1-80 korona.
Fü lábravalók, félvászon	2— 2-20 korona.
Fü lábravalók, croise	2-40 korona.
Leányingek, siffonból	2—, 2-40, 2-80, 3-20 korona és feljebb.
Leányingek, vászonból	3—, 3-40, 4-40, 4-80 korona és feljebb.
Leánybugyogók, siffonból 1-50, 1-80, 2—, 2-40 korona és feljebb.	
Leánybugyogók, barchentből	1-80 korona és feljebb.
Leány szoknyák, barchentből	2-10 korona és feljebb.
Leány szoknyák, siffonból 2-20, 2-60, 3-30, 4— korona és feljebb.	
Leány hálókötösök, siffonból	2-50 korona és feljebb.
Leány hálógépek, siffonból	3-20, 3-40, 3-60 korona és feljebb.
Zsebkendők	12 fillértől feljebb.
Matracok	11— koronától feljebb.
Paplanok	6-80 koronától feljebb.

Ágyterítők, asztalneműek, ágyneműek, törülközők, alsóderekak, flu gallérok, kézelők és más szükséges dolgok.

Elsőrendű minőség. Telefon 113.
ALAPITTATOTT 1831

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hővízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használtatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szónaszavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belelegző-i kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

LOHR MÁRIA

ezelőtti KRONFUSZ

CSIPKE-, VEGYTISZTÍTÓ ÉS KELME
FESTŐ

BUDAPEST, VIII., BAROS-U. 85.

FIÓKOK:

IV., Eskü-ut 6. sz. V., Harmincad-u. 4.
(Klotild-palota.)
VI., Andrásy-ut 16. VIII., József-körut 2.
I., Teréz-körut 39. IX., Kálvin-tér 9.

V déki megbízások gyorsan és gondosan teljesítettek.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszere gyöngékedők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi ellmeselő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerzetárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Legbiztosabb szépitőszer a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,

a színház mellett * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszertár.

Az iskolai év kezdetén

ajánlunk:

leány- és fiú fehérneműeket,
zsebkezdők, harisnyák, paplan,
matrac, ágy fehérneműk és
flaneltakarókat
nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy
Debreczen,
Kistemplom-bazár.

Villamos világitást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját üzemi berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Piac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és
belhántalmaknál valamint
asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

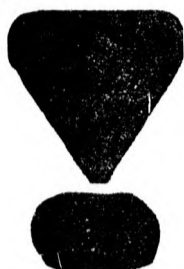
Blattner Gyula

Telefon 468. sz.

Főter 69., Megyeházzal szemben.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyisintén képkeretekben, stb.

VILLAMOS VILÁGITÁS

DEBRECZEN,
TELEFON 656.

POLLÁK SAMU

BERENDEZÉSI VÁLLALATA

VIZVEZETÉK ÉS CSATORNA

PIAC-UTCA 43.
TELEFON 656.

Villamos motorok, ivlámpák, csillárok és izzólámpák, valamint világitási és vízvezeték szerelvények állandó raktára.

Költségvetések és tervek díjmentesek. — Javítások eszközöltenek.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-ter 8. szám vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitó és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárúk, szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését. Ugyisintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is. A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindekor méltányos áráról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és színes ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint borduros mosó árut hazai gyártmányu fehérneműeket, kartonokat férfi és női keztükét és harisnyákat, Siffon vászon és asztalneműket nyári takarót és paplanokat.

Napernyők minden árban.

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha bútort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Zugló“ jeligére.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni úri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda“ jeligére kérek.

Feltétlen úri ember hasonló urhölgy komoly ismeretségét óhajtja. Levelet „Kellemes sétapartner“ jeligére a kiadóba kér.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villany üzemű kávé pörköltje a kirakatban, Félegyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Írásbelli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Tüzifa raktár átvétel!

Értesitem a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy SZEGÁLL ZSIGMOND ur 25 éve fennálló

tüzifa raktárát

átvettem.

Midőn ígérem, hogy a t. vevőközönséget kitűnő, elsőrendű tűzifával a legpontosabban és legjutányosabb árban fogom kiszolgálni, kérem, hogy bizalmukkal megajándékozni sziveskedjenek. Megrendelések eszközölhetők

NAGY SAMU dohár yőzsdéjében (Városháza épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tűzifa raktárban telefonon is.

Telefon szám 625.

Teljes tisztelettel

Miklós Emil

Jókai-utca 28. szám.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebbi könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Udvari lakás, két-két szobás, előszobával, konyha, kamara, pince és fűskamara-ával, az egyik minden órán kiadó, a másik november 1-re. Az udvarban jó víz. Egymalom-u. 5. sz.

Kereslet.

Keresek hasznóhárbe, minél hosszabb időre és azonnali átvételre egy 150-200 holdas és egy 4-500 holdas, kelő gazdasági épületekkel, lakóházzal ellátott, jóminőségű kis birtokot Debreczenhez lehetőleg közel, mindenesetre vasuti vonal mentén. Tiszacsege, 1909 augusztus hó. Szabó Gábor, főjegyző.

Árva leány, feltétlenül tisztességes, azonnali alkalmazást és igazi otthont nyerhet — mint minden — keresztyén úri családnál. Cim a kiadóban.

Eladás.

Budapest és Oegléd között 635 hold úri birtok, I. osztályu kötött föld, gazdag felszereléssel, úgy, mint van, terméstakaránnyal, ára 250.000 forint. Fehérmegyében 1380 hold — vasutja Bicske — pusztai földek épületekkel, 250 forint holdja, 65% ammortizációs költségen rajta marad. — Bővebbet Cserepes Gyulánál, Budapest, Szondy-utca 72.

Egy jókarban levő gyermekkosci és egy függőlámpa eladó. Cim: Péterfia-utca 53.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy jókarban levő zongora eladó. Cim a kiadóban.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Az összes középiskolákban,

u. m.: gymnasium, reál, kereskedelmi, felsőleány, polgári fiú- és leányiskolákban, tanító- és tanítónőképzőkben stb. szükséges

tan- és segédkönyvek

használt, de kifogástalan jó állapotban kaphatók, ugyszintén az összes iskolákban használt író- és gyakorló füzetek, író- és rajzszerek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzők, festékek, tusok, szines tenták stb. legelőnyösebben beszerezhetők

Szabó István

antiquáriuma, papir-, író- és rajzszerek kereskedésében

Debrecen, Piac-u. 16.

(Alföldi Takarékpénztár épület.)

SKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetők:

Kész fehérneműk, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkezdők. Paplanok, matrácok, agylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

HIRDETÉSEK

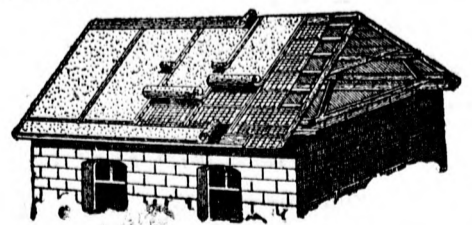
fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

„Gyöngyvirág Crème“

az arckréme gyöngyvel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérre s üdévé teszi az arcbrórt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában. DEBRECEN.

Bieln Asphalt fedőlemezei

elszigetelő lemezek.

Takarék tüzhelyek Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.